

Raadslagninger skulle som nu være hemmelige. Parter og efter Omstændighederne Vidner og Syns- og Skønsmænd skulle i borgerlige Sager tilsiges til at høre en Dom eller Kendelse afsagt, hvis det ikke ved Sagens Optagelse er tilkendegivet, naar Afsigelsen vil finde Sted. — Domme og Kendelser skulle ledsages af Grunde, og de skulle afsiges snarest muligt efter Forhandlingernes Slutning.

Tredie Bog.

Den borgerlige Retspleje.

A. Almindelige Bestemmelser.

1. *Retternes Virkekreds.* Hovedreglen er den, at enhver Sag kun skal kunne føres gennem to Instanser, saaledes at de Sager, som begynde ved Landsretten, skulle kunne paaankes til Højesteret, medens de Sager, som begynde ved Underretten, kun kunne paaankes til Landsretten og ikke længere, se videre nedenfor pag. 126—127. *Hvilke Sager skulle da anlægges ved Underret og hvilke ved Landsret.* Til Underretten henlægges Sager angaaende private Formuerettigheder eller offentlige Afgifter, naar Sagens Genstand ikke overstiger 300 Kr., og fremdeles uden Hensyn til Værdien: Sager angaaende Servituter og partielle Brugsrettigheder, Sager efter Veksel eller lignende klart Skyldgrundlag, Ægteskabssager, Sager til Mortifikation af Panteobligationer med Pant i fast Ejendom samt af Servitutter, Brugsrettigheder og Grundbyrder, Sager angaaende Erhvervelse af Ejendomsdom, Sager til Oplysning om Paterniteten, Sager, anlagte i Medfør af Frdg. 28. Marts 1845 § 17 til Hæftelsesbrevets Udslættelse, og privat forfulgte Straffesager, naar der ikke paaastaas højere Erstatning end 300 Kr. — *Alle andre Sager end de her udtrykkelig nævnte høre under Landsret;* dog staar det — med ganske enkelte Undtagelser — Parterne frit for at vedtage Underretsbehandling.

2. Med Hensyn til *Værneting* holder Loven sig i Hovedsagen til den gældende Regel, at et Søgmaal skal anlægges ved Sagvolderens Hjemting, saavel som til de i den gældende Ret hjemlede Undtagelser derfra. Dertil føjes dog forskellige nye Regler, blandt hvilke fremhæves: Den, der under et Ophold i en Retskreds har paadraget sig en Forpligtelse, som skulde opfyldes der, inden han forlod Retskredsen, kan i den Anledning søges der, uagtet han ved Stævningens eller Forligsklagens Forkyndelse ikke er til Stede i Retskredsen. Fremdeles skal en Indlænding, som ikke har Bopæl noget Steds i Riget, og hvis Opholdssted ikke vides, altid kunne søges ved Retten paa det Sted her i Landet, hvor han vides sidst at